

Austatud seakasvatajad, kallid kolleegid, lugupeetud partnerid ja kõik, kes te olete täna siin saalis ning arvutiekraanide taga!

Täna on meil põhjust rääkida ühest kõige olulisemast teemast, mis puudutab mitte ainult meie tööd ja majandust, vaid ka meie inimeste, kogukondade ja maaelu tulevikku.

Elame ajas, kus sigade Aafrika katk ei ole enam lihtsalt uudis mõnes kauges riigis. See on nähtamatu vastane, kes käib meie kõrval ja paneb proovile nii meie teadmised kui ka meie sisemise tugevuse. Seakasvataja jaoks tähendab praegune olukord pidevat valvsust ja küsimust: kas mu loomad on terved? Kas minu töö, mu investeeringud, mu pereliikmete ja töötajate pingutused püsivad?

Töösturi jaoks tähendab see katkestatud tarneahelaid, keerulisemaid turutingimusi, kõikumist ja kahtlust, kuidas säilitada kindlust ja usaldust? Ja kogu väärtusahela jaoks tähendab see üht ja sama: vähem stabiilsust ja rohkem muresid, mis ulatuvad väga paljude inimesteni, sest kõik on kõigega seotud.

Kriisi ei mõõdeta ainult rahas. See kriis on palju enamat, see paneb proovile meie suhted, meie enesejuhtimise, meie koostöövalmiduse. See kriis on sotsiaalne, sest ta puudutab meid, kogukondi, tööandjaid ja peresid.

Aga just selles peitubki selle kriisi õpetus: **valu sunnib mõtlema, mõtlemine targaks teeb ja tarkus elu elamisväärsmaks muudab** See, mis meid edasi viib, ei ole hirm, vaid teadlik tegutsemine, tahe ja usk, et me suudame hakkama saada igas olukorras. See väljendub planeerimises, tasakaalu hoidmises, teadmiste ja kogemuste jagamises ning inimeste kaasamises.

Ja eelkõige kõige aluseks on hoiakud ja inimestevahelised suhted. Just need määravad, kas me suudame kriisides üksteist toetada, kas me suudame koostööd teha, kas me suudame luua keskkonna, kus igaüks tunneb, et tema panus loeb. Tehnilised lahendused ja majanduslikud meetmed on olulised, aga ilma usalduseta, ilma austuseta ja ilma ühiselt jagatud väärtusteta ei kanna need vilja.

Üksi on raske, aga koos on võimalik. Me vajame tervet kogukonda seakasvatajaid, töötlejaid, teadlasi, ajakirjanikke, ametnikke ja kõiki teisi, kes on seotud seakasvatuse ja ka kogu toidutootmise väärtusahelaga. Sest ainult üheskoos saame ehitada üles selle, mis on jätkusuutlik, tugev ja tulevikukindel.

Head inimesed!

Ma tahan väga uskuda, et siin saalis ja ekraanide taga on inimesed, kes hoolivad. Te ei ole ainult seakasvatajad või ettevõtjad. Te ei ole ainult teadlased, ametnikud, ajakirjanikud või töötlejad. **Te olete need, kes hoiavad Eesti seakasvatust, Eesti põllumajandust ja Eesti maaelu. Te olete need, kes elavad Eestile.** Ja seetõttu on just teie käes jõud ja õigus ning kohustus luua tulevik.

Täna on võõra haiguse tõttu hädas meie seakasvatajad. Kuid seakatk pole kaugeltki ainus mure, mis Eestit painab. Sama tõsine probleem on nn startup-silmaklapid, mõtteviis, mis toob kaasa piiratust ja vahel lausa pimedust. Startup-ettevõtluses pole iseenesest midagi halba: on ju suurepärane, kui noored saavad ettevõtluskogemuse ja mõni isegi teenib miljoneid.

Ohtlikuks läheb aga siis, kui sama loogika kandub otsustajate mõttemaailma. Kui need, kellele oleme usaldanud Eesti riigi juhtimise, lähtuvad arusaamast, et kui kasumit ei ole, siis lõpetame tegevuse, tekib suur probleem.

Põllumajanduses ja loodusega see ei toimi, siin on vaja pikka plaani, järjekindlust ja hoopis teistsugust vastutustunnet. See ongi eriline omadus, mis eristab riigimehelikku mõtlemist lühinägelikust projektijuhtimisest.

Mitmekümne tuhande looma hukkamine pole võrreldav investorite miljonite kaotamisega. Esimene ei meenuta hasartmängu, vaid tähendab elutöö hävimist, mõnikord isegi mitme põlvkonna töö kadumist.

See ongi elutöö tähendus. Eestis on peresid ja ettevõtteid, kes on aastate jooksul üles ehitanud tervikliku tootmisahela alates laudast kuni valmis tooteni. Nad on üle elanud erinevaid aegu, kohanenud muutuvate oludega ja jäänud ellu vaba turu konkurentsist. See ei ole olnud lihtne tee. Tootmisega tuleme toime – me oskame kasvatada, toota, töödelda. Aga kõige raskem on **müümine**. Kuidas eristuda? Kuidas panna tarbijat eelistama just sinu kaubamärki?

See on küsimus, millega seisavad silmitsi kõik, kes loovad midagi päriselt – midagi, mis ei ole pelgalt toode, vaid kannab endas väärtusi, maitset, kultuuri ja identiteeti. Tarbija ei vali ainult hinda või pakendit.

Need elutööd, mis on rajatud põlvkondade pingutusele, ei ole ainult majanduslikud struktuurid. Need on **kultuurilised kandjad**, mis kujundavad meie toidulaua, maastiku ja kogukonna. Nad on osa sellest, mis teeb Eestist Eesti.

Meie põhiseadus ütleb selgelt, et **Eesti riigi ülesanne on hoida meie kultuuri**. Julgen öelda, et **põllumajandus ongi kultuur**. See ei ole ainult majandusvaldkond, vaid meie pärand, meie identiteet ja meie kaitsetahte vundament.

Rahvas, kes suudab end toita, on tugev nii kultuuriliselt kui ka strateegiliselt. Rahvas, kes suudab maal elu hoida, on iseseisvam, vastupanuvõimelisem ja suuteline kriisidega toime tulema.

Kui kultuuri mõista laiemalt, ei tähenda see ainult laulu- ja tantsupidusid, kirjandust või kunsti. Kultuur hõlmab ka eluviisi, kombeid, tööviise ja pärandit, mille lahutamatu osa on meie põllumajandus. Eesti talupidamise traditsioon, maaviljelus ja loomakasvatus on kujundanud meie identiteeti ja maastikke ning loonud unikaalse kultuuriruumi, meie Eestimaa.

Seega, kui Eesti riigi ülesanne on hoida kultuuri, **peab Eesti riik hoidma ka põllumajandust**. Ilma kodumaise tootmiseta ei ole pärandmaastikest ja toidutraditsioonidest koosneva kultuuriruumi säilimine võimalik.

Meil on lootust. Lõpetuseks üks lugu: minu lapselaps arvas, et Mummale on vaja kinkida pörsaid. Aga poes otsustas ta, et Mumma vajab hoopis Pepa Emmet. See kingitus on minu jaoks märgiline- mulle kingiti **Pörsa Emme** ehk võtame seda kui **põhikari**, kes on terve ja tuleviku lootusena.